

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 iulie-august

Seria I, Anul XXXI, Nr. 1-2 (358-359), 2023

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;
Isus și apa vie - pag. 11; *Concepting 2.0*: Redefinirea procesului de generare a ideilor - pag. 12; Persoane, fapte, vieți memorabile în istoria Bisericii Greco-Catolice: Părintele Mangra Gheorghe - pag. 16-17; Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului: hirotonire de preoți, pag. 19.

Habemus Episcop! PS Ioan Călin Bot, înscăunat în fruntea Eparhiei Greco-Catolice de Lugoj

De sărbătoarea Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul, joi, 20 iulie 2023, Preasfinția Sa Călin Ioan Bot a fost instalat oficial în funcția de episcop eparhial al Eparhiei Greco-Catolice de Lugoj.

Ceremonia de înscăunare a noului episcop a început la ora 10,15 cu o procesiune de la "Palatul Lugoj" spre Catedrala "Coborârea Sfântului Spirit", unde, de la ora 10,30, a continuat cu Sfânta Liturghie Arhierască, oficiată de un sobor de ierarhi, preoți și diaconi, răspunsurile fiind date de Corul "Reînvierea" al catedralei, dirijat de prof. Olimpia Drăgan.

La eveniment au participat episcopii membri ai Conferinței Episcopale Catolice (CER), atât episcopii Sinodului Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică cât și episcopii romano-catolici din România, consilierul Nunțiatului Apostolice în România, precum și alți episcopi din străinătate.

De asemenea, au fost prezenți doi reprezentanți ai Guvernului României, consilierul de stat Andrei-Ion Ungar și secretarul de stat Ciprian Vasile Olinici, prefectul de Timiș, Mihai Ritivoiu, președintele Consiliului Județean Timiș, Alin Nica, primarul și viceprimarul Lugojului, Bogdan Ștefan Blidariu, respectiv, Adrian Serendan, reprezentanți ai cultelor religioase lugojene, precum și numeroși credincioși.

La sfârșitul serviciului divin, delegatul Preafericitului părinte cardinal Lucian, Preasfinția Sa Clau-

diu Lucian Pop, episcopul Eparhiei Greco-Catolice de Cluj-Gherla, a dat citire decretului de numire semnat de cardinalul Lucian Mureșan, arhiepiscop major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică.

Apoi, PS Ioan a fost învestmântat cu mantia și mitra episcopală și i s-a oferit toiagul arhieresc, după care a fost condus la tronul arhieresc, iar întreaga asistență a cântat "Vrednic este".

Mesajul din partea Preafericitului Lucian Mureșan, cardinal și arhiepiscop major al Bisericii Române Unite, a fost citit de PS Cristian Dumitru Crișan, episcop auxiliar al Eparhiei de Alba Iulia și Făgăraș și episcop al Curiei Arhiepiscopale Majore.

La rândul său, monseniorul Tuomo Vimpari, însărcinatul cu afaceri al Nunțiatului Apostolice în România, a dat citire mesajului transmis de arhiepiscopul Claudio Cugerotti, prefectul Departamentului pentru Bisericile Orientale.

Consilierul de stat în cadrul Cancelariei primului-ministru, Andrei-Ion Ungar a citit mesajul adresat de premierul României, Marcel Ciolacu, iar mesajul din partea Secretariatului de Stat pentru Culte a fost prezentat de secretarul de stat Ciprian Vasile Olinici.

Din partea Primăriei Lugoj a vorbit primarul Bogdan Ștefan Blidariu, iar în final, noul episcop de Lugoj, PS Călin Ioan Bot a mulțumit tuturor pentru participare și pentru mesajele încurajatoare pe care le-a primit, reprezentanților cultelor din Lugoj, apoi familiei sale și în mod special numeroșilor credincioși lugojeni, care au urmărit liturghia și ceremonia de înscăunare pe un mare ecran instalat în fața catedralei.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Mihaela Caba-Madarasi, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Maria-Mirela Filimon, Eugen Ivuț, Ioan Moldovan, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it;
Tel: 0722.450.013

Abonamente și difuzare: Claudiu Boda

Magazin "Sfânta Tereza"

Str. Ep. Mihai Pavel nr. 4

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Slujirea aproapei și lauda adusă lui Dumnezeu

15.08.2023

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Astăzi, în solemnitatea Ridicării la cer a Fecioarei Maria, o contemplăm pe ea care se înalță cu sufletul și trupul la gloria cerului. Și evanghelia de astăzi ne-o prezintă în timp ce urcă, de data aceasta spre o „regiune muntoasă” (Lc 1,39). Și urcă pentru ce? Pentru a o ajuta pe verișoara Elisabeta și acolo proclamă cântarea de bucurie Magnificat. Maria urcă și cuvântul lui Dumnezeu ne revelează ceea ce o caracterizează în timp ce merge spre înălțime: slujirea față de aproapele și lauda adusă lui Dumnezeu. Ambele lucruri: Maria este femeia slujirii față de aproapele și Maria este femeia care îl laudă pe Dumnezeu. De altfel, evanghelistul Luca relatează însăși viața lui Cristos ca o urcare spre înălțime, spre Ierusalim, loc al dăruirii de Sine pe cruce, și în același mod descrie și drumul Mariei. Așadar, Isus și Maria parcurg același drum: două vieți care urcă în înălțime, glorificându-l pe Dumnezeu și slujindu-i pe frați. Isus ca Răscumpărător, care își dă viața pentru noi, pentru justificarea noastră; Maria ca slujitoare care merge ca să slujească: două vieți care înving moartea și învie; două vieți ale căror secrete sunt slujirea și lauda. Să ne oprim asupra acestor două aspecte: slujire și laudă.

Slujirea. Atunci când ne înjosim ca să îi slujim pe frați, noi mergem în înălțime: iubirea este cea care înalță viața. Să mergem să îi slujim pe frați și cu această slujire mergem „în înălțime”. Dar a sluji nu este ușor: Sfânta Fecioară Maria, care tocmai a zămislit, parcurge aproape 150 de kilometri pentru a ajunge, de la Nazaret, la casa Elisabetei. A ajuta ne costă pe noi toți. Experimentăm aceasta mereu în truda, în răbdarea și în preocupările pe care îngrijirea celorlalți le comportă. Să ne gândim, de exemplu, la kilometri pe care atâția îi parcurg în fiecare zi pentru a merge și a se întoarce de la serviciu și pentru a desfășura multe îndatoriri în favoarea aproapei; să ne gândim la sacrificiile de timp și de somn pentru a avea grijă de un nou-născut sau de un bătrân; și la angajarea de a sluji pe cel care nu are cum să răsplătească, în Biserică, precum și în voluntariat. Eu admir voluntariatul. Este obositor, dar înseamnă a urca spre înălțime, înseamnă a câștiga cerul! Aceasta este adevărată slujire.

Însă slujirea riscă să fie sterilă fără lauda adusă lui Dumnezeu. De fapt, atunci când Maria intră în casa verișoarei, îl laudă pe Domnul. Nu vorbește despre oboseala sa din cauza călătoriei, ci îi erupe din inimă o cântare de jubilație. Deoarece acela care îl iubește pe Dumnezeu cunoaște lauda. Și astăzi,

evanghelia ne arată „o cascadă de laudă”: pruncul tresaltă de bucurie în sânul Elisabetei (cf. Lc 1,44), care rostește cuvinte de binecuvântare și „prima fericire”: „Fericită aceea care a crezut” (Lc 1,45); și totul culminează în Maria, care proclamă Magnificat (cf. Lc 1,46-55). Lauda mărește bucuria. Lauda este ca o scară: duce în înălțime inimile. Lauda înalță sufletele și învinge ispita de a capitula. Ați văzut că oamenii plictisiți, cei care trăiesc din bârfă, sunt incapabili să laude? Întrebați-vă: eu sunt capabil să laud? Cât bine face a-l lăuda pe Domnul în fiecare zi, precum și pe ceilalți! Cât bine face a trăi din recunoștință și din binecuvântare în loc de regrete și plângeri, a ridica privirea spre înălțime în loc de a fi posomorât! Plângerile: există oameni care se plâng în toate zilele. Dar uitate că Dumnezeu este aproape de tine, uitate că te-a creat, uitate lucrurile pe care ți le-a dat. Laudă, laudă! Și aceasta este sănătate spirituală.

Slujire și laudă. Să încercăm să ne întrebăm: eu trăiesc munca și ocupațiile zilnice cu spirit de slujire sau cu egoism? Mă dedic cuiva gratuit, fără a căuta avantaje imediate? Așadar, fac din slujire „trambulina de lansare” a vieții mele? Și gândindu-ne la laudă: știu, ca Maria, să tresalt de bucurie în Dumnezeu (cf. Lc 1,47)? Mă rog binecuvântându-l pe Domnul? Și, după ce l-am lăudat, răspândesc bucuria. Să printre persoanele pe care le întâlnesc? Fiecare să încerce să răspundă la aceste întrebări. Mama noastră, ridicată la cer, să ne ajute să urcăm în fiecare zi tot mai în înălțime prin slujire și laudă.

După *Angelus*, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Iubiți frați și surori!

Vă salut din inimă pe voi toți prezenți, romani și pelerini din diferite țări. Îndeosebi salut tinerii din Dieceza de Verona, cu cele mai bune urări pentru experiența lor estivală la Roma. Astăzi, să încredințăm Mariei Ridicată la cer implorarea pentru pace în Ucraina și în toate regiunile sfâșiate de război: sunt atâtea, din păcate! Zgomotul asurzitor al armelor acoperă tentativele de dialog; dreptul forței prevalează asupra forței dreptului. Dar să nu ne lăsăm descurajați, să continuăm să sperăm și să ne rugăm, pentru că Dumnezeu, el este cel care conduce istoria. Fie să ne asculte! Și astăzi, ziua Sfintei Fecioare Maria, salut tinerii Neprihănitei! Sărbătoare frumoasă pentru toți! Vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

Întâlnirea Mondială a Tinerilor Catolici, Lisabona, 2023

Cu bucurie și speranță, în perioada 1-6 august 2023, tinerii catolici din întreaga lume s-au reunit la Lisabona în cadrul Zilelor Mondiale ale Tineretului. Acest eveniment deosebit a oferit o oportunitate unică de a împărtăși credința, valorile și aspirațiile acestora într-un spirit de comuniune și unitate.

Din partea Episcopiei Greco-Catolice de Oradea a fost prezent un grup de 30 de pelerini, coordonat de către Părintele Popa Paul și de către Doamna Dragoș Ramona. Tinerii au participat la catehezele și liturghiile celebrate de către episcopii prezenți din România, fiind încurajați să nu își piardă credința în Dumnezeu, oricât de grele ar fi încercările cu care se confruntă. Preasfințitul Virgil Bercea a spus în cadrul catehezei: „oriunde ați merge în lume, când intrați în Biserică sunteți acasă”. Aceste cuvinte au fost puternic resimțite în Lisabona, Biserica fiind locul care i-a unit pe toți.

A fost o perioadă în care întregul oraș a fost cuprins de zâmbetele și cântecele pelerinilor veniți din toate țările, iar sosirea Papei Francisc în acest loc a adus bucurie în sufletele tuturor.

În cadrul unui discurs susținut în Campo da Graça, Papa Francisc a împărtășit cu tinerii cuvintele sale pline de afecțiune: „Dragi tineri, aș vrea să vă pot privi în ochi pe fiecare dintre voi și să vă spun: nu vă fie frică!” Acest îndemn încurajează tinerii să își depășească temerile și să abordeze viitorul cu încredere. Papa ne amintește că suntem susținuți și îndrumați de credința noastră în Dumnezeu.

Din România au fost prezenți Preasfinții lor: Virgil Bercea- episcopul greco-catolic de Oradea, László Böcskei -episcopul romano catolic de Oradea, Claudiu Lucian Pop – episcopul greco-catolic de Cluj-Gherla, Iosif Csaba Pal – episcopul romano catolic de Timișoara și Anton Coșa – episcopul romano-catolic de Chișinău.

Tabăra ecumenică de la Loreto – loc de har și comuniune

În perioada 23-29 iulie a avut loc cea de-a XIII-a ediție a Taberei Ecumenice Internaționale de la Loreto. La această ediție au participat tineri din Italia, România, Ungaria, Ucraina și Suedia, în calitate de creștini din Bisericile Romano-Catolice, Greco-Catolice, Ortodoxe și Luterane. Din partea Episcopiei Greco-Catolice de Oradea au participat un grup ecumenic de 8 tineri însoțiți de părintele Zima Zorel (Avram Oriana, Bianca Borha, Bălțeanu Francesco, Zima Luca – de la Oratoriul „Colț de rai” din Beiuș, Voicu Tudor, Hava Șerban, Filipan Melina și Avram Cătălin de la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” din Oradea). La plecarea lor, Preasfințitul Virgil le-a adresat un salut cordial și i-a binecuvântat.

Biroul Pastoral Eparhial pentru Laici este un membru activ al grupului organizator al acestei tabere. Responsabili delegați actuali au fost: Părintele Zima Zorel, protopop de Beiuș, Prof. Zima Carmen, responsabil cu pastorația copiilor și tinerilor din Protopopiatul de Beiuș și Zima Miriam, din partea Comisiei pastorale pentru tineret. În acest an, Asociația „Ave Miriam”, asociație laică de pe lângă Parohia Greco-Catolică Beiuș, a organizat logistic acest demers ecumenic și a subvenționat costurile din donațiile primite din partea unor binefăcători.

Tema biblică din acest an a fost: „Fericiți făcătorii de pace, pentru că ei vor fi numiți fiii lui Dumnezeu” (Matei 5, 9), respectiv motto-ul acestei ediții a fost: „Port piesa mea pentru pace”!

An de an, cu excepția anilor pandemici, tabăra este organizată de don Francesco Pierpaoli în colaborare cu reprezentanți ai diferitelor culte din diferite națiuni. Casa din Nazaret a Fecioarei Maria care se află în Basilica din Loreto este pentru această tabără un simbol care aduce liniștea unui cămin în care tinerii se regăsesc ca în familie, respectiv lansează și provocarea unei vieți dedicate împlinirii voinței lui Dumnezeu, asemenea tinerei Maria din Nazaret. Pietrele din zidul „casei” sunt, asemenea, simbol al fiecărui creștin de orice confesiune și naționalitate, chemați a construi poduri interculturale și confesionale, nu ziduri de separare. Don Francesco mărturisea: „Aici nu putem rezolva problema și diferențele teologice acumulate în secole, oricât ne-am dori, dar așa cum simțim, Dumnezeu nu ne cheamă să facem asta, ci să fim frați în Hristos, să fim prieteni care se iubesc uni pe alții, chiar dacă aparținem unor confesiuni diferite și naționalități diferite. Călătoria ecumenică este despre prietenii formate în timpul întâlnirilor, care construiesc poduri, nu ziduri”.

În acest an au participat tineri din România, greco-catolici din Eparhia de Oradea însoțiți de părintele Zima Zorel, ortodocși din Reșița însoțiți de părintele Chioșa Nicolae și părintele Alin Câmpean, romano-catolici din Dieceza de Timișoara însoțiți de acolitul

medic Varga Zsolt, greco-catolici maghiari din Ungaria însoțiți de profesorii Kitty Markos, Magyar Richard și Devai Marcel, greco-catolici ucrainieni însoțiți de Anna Kilas, luterani însoțiți de pastor May, și nu în ultimul rând, tinerii gazdă italieni alături de profesor Marco Sanchioni și Elena Sanchioni, respectiv don Giorgio și sora Catherine Southwood.

Zi de zi tinerii au avut parte de un program bine structurat care, prin activitățile propuse, oferea oportunitatea conștientizării și trăirii credinței (prin rugăciunile propuse, mai ales cea numită „rugăciunea luminii” profund trăită de tineri), a creșterii în înțelegerea Evangheliei (prin catehezele tematice și bilețelele zilnice cu text biblic primite în locul anaforei), a dialogului interconfesional (prin discuții pe grupuri asistate de preoți și cateheți), a cunoașterii diversității confesionale și culturale (prin celebrarea zilnică a Sfintelor Liturghii de către fiecare preot după ritual specific propriei biserici), a explorării diversității și specificității culturale și naționale (prin seri tematice – muzică, dans, tradiții, obiceiuri).

Ecumenismul specific acestei tabere menține pedagogic și spiritual caracteristicile identitare confesionale, dar și disponibilizează fratern spre respectarea diversității fără devierea într-un melanj religios.

Comunitatea orădeană și-a adus propriul aport spiritual și cultural prin celebrarea Sfintei Liturghii în data de 26 iulie, prin cateheza cu tema „Pace vă las vouă, pacea mea v-o dau vouă!” (Ioan 14,27) și prin prezentarea tradiției iei.

Momentele spirituale alături de cele promovatoare de tradiții și obiceiuri au creat în micul Loreto o mare „casă” pentru toți. Aici totul părea „acasă” prin familiaritate și fraternitate, aici se descoperea pacea pe care să o menții, să porți și să o dăruiești semenilor.

IOAN DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI (XLI) ECOURI ÎNTÂRZIATE

Ne propunem o serie de articole sub titlul „Eouri întârziate”, deoarece sunt evenimente, întâmplări, situații în viața bisericii, a comunităților, a credincioșilor care îndeamnă la repetarea unor percepții, precum un sunet care se întoarce de la sursa sa. De fapt, suntem adepții celeilalte semnificații de dicționar: „ecourile” propuse de mine au calitatea de „răsunet produs de un eveniment” și mai ales de a „răspândi cuvintele, ideile cuiva”.

În buna înțelegere și bunăvoința cititorului, vom purcede la transmiterea unor „ecouri”. „Eouri întârziate” deoarece ele nu respectă o succesiune cronologică.

ECOUL VI

URARE, BINECUVÂNTARE - ÎNTR-O FELICITARE

Sursa ecoului: *o felicitare primită de un cuplu conjugal cu ocazia unui eveniment marianist.*

În muzeul municipal al Beiușului, într-o cutie de arhivă, există câteva sute de vederi, ilustrate, felicitări care „vorbeau” despre peregrinările beiușenilor (și nu numai), încercând, cu slabă reușită, să ne conducă spre spațiul privat al urbei, spre descoperirea unor relații interumane, capabilități afective, de cele mai multe ori sentimentale.

Reușita despre care vorbeam, era firavă din cauza inamicului numit „șablon social”. Standardizarea textelor era aproape generală, încât părea (sau chiar era) o construcție în serie, lipsită de originalitate, vasa-lă tiparului șablonist.

Dar iartă că, în „prezentul lucrurilor prezente” (Sf. Augustin), apare în fața noastră o felicitare ce nu a ajuns încă la statutul de „piesă muzeală”, datată astfel: „Buna Vestire- 2023”. Cuprinde un text care depășește la modul cel mai evident monotonia „incoloră, inodoră, insipidă”, a standardizărilor șabloniste.

Dorim să prezentăm fragmente din această felicitare, și apoi ne permitem o analiză pe text, pentru a hrăni sufletele cititorilor și autorului, cu o clipă de meditație creștină.

În prima frază a felicitării, se spune: „Sunteți pentru noi „FRUMOȘI” - frumoși împreună, frumoși de buni, de calzi, de înțelepți, așa cum e firesc celor care sunt sub HAR, iubire, bucuria de a trăi frumos”.

Iată un buchet de cuvinte, - culori pastelate, precum o pictură a lui Luchian, ori Tonitza care împrăștie în jur parfumul și gustul armoniei, a sentimentelor curate, dăruite, într-o scurtă „creație” originală, de către persoana care a compus acest text. Despre această persoană, textul ne spune că este un îmbogățit și îmbogățitor. Este îmbogățit deoarece are în „veșmintele” sufletului sentimentul iubirii aproape-lui, într-o recoltă mereu crescută în cantitate și calitate, datorată credinței însoțite de fapta cea bună, în litera și mai ales spiritul SFINTEI SCRIPTURI. Nu trebuie să-și construiască noi hambare pentru recolta sporită, deoarece dăruiește împrejurului această recoltă spiritu-

ală devenind astfel constantul „îmbogățitor”.

Persoana care a scris acest text, nu cutreieră ulițele standardelor fiind ocupată cu vrednicia prospecțiunilor pentru descoperirea profunzimilor caracterologice a celor din jur, ori a relațiilor interumane.

Ce am putea gândi despre destinatari, cei care au primit această felicitare?

Desigur, la prima, la a doua, ori la a zecea lectură, aceștia trăiesc bucuria despre care Fericitul Episcop Ioan Suci, spunea că este „conștiința unei armonii spirituale”, care ne ajută să facem pași spre „fericire” ceea ce înseamnă „conștiința deplinei armonii între tendințele noastre și obiectul posedat”, încercând să trăim și să simțim că „numai Dumnezeu este obiectul fericirii noastre” (PF Ioan Suci).

O următoare consecință a lecturii acestei felicitări, ar putea fi, o auto-analiză caracteriologică făcută de către destinatari, ori de către alte persoane despre acești destinatari. Sau, chiar să translatăm textul felicitării, propriei persoane.

Foarte ușor se înțelege că nu este vorba de o frumusețe fizică, când se spune „sunteți pentru noi FRUMOȘI”, deoarece se adaugă explicația imediată: „frumoși împreună”, ceea ce înseamnă frumusețea relației conjugale, între soți, în „co-împărtășire, co-responsabilitate și complementaritate”.

Trăirea împreună a prezentului, îi face capabili pe cei doi soți să fie buni, calzi, înțelepți. Când suntem „frumoși de buni, de calzi, de înțelepți”? Când conștientizăm datoriile față de viața apropiată (sufletul, bunul material ori bunul nume), precum și datoriile față de noi înșine (viața trupească, sufletească și supranaturală, speranța, credința și iubirea față de Dumnezeu).

Toate acestea să fie împlinite prin faptele cele de toate zilele, prin cunoașterea căilor lui Dumnezeu, învățătura și ascultarea, adică prin înțelepciunea biblică care înseamnă îmbinarea între înțelepciunea religioasă și înțelepciunea practică.

Suntem frumoși de buni, frumoși de înțelepți, când trăim în simplitate generatoare de căldură sufletească, relaționarea în bună credință, neforțată, firească cu aproapele nostru.

Trăirea sub „HAR, IUBIRE, BUCURIA DE A

(continuare în pag. 7)

Sfințirea Bisericii Greco-Catolice Maghiare din Carei

Comunitatea greco-catolică maghiară din Carei, alături de părintele paroh Cristian Ștefan Vadas, a fost în sărbătoare ieri, când a avut loc slujba de sfințirea a Bisericii după lucrările de renovare. Slujba Sfințirii și Sfânta Liturghie au fost celebrate de Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea și Înalt Preasfinția Sa Fülöp Kocsis, Arhiepiscopul-Mitropolit al Mitropoliei Greco-Catolice de Hajdúdorog.

Biserica poartă hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril. La eveniment au participat autorități locale și centrale din România și Ungaria. La finalul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii, Preasfinșitul Virgil a oferit părintelui Cristian Vadas crucea pectorală ca semn „al prețuirii activității spiritual-misionare și al devotamentului față de Biserică”.

„Binecuvântează, Doamne, pe toți cei care iubesc podoaba casei tale și care vor intra și se vor ruga în acest lăcaș cu frică de Dumnezeu, credință și iubire!”

Eugen IVUȚ

(urmare din pag. 6)

TRĂI FRUMOS”, face posibilă acest mod de viață, care se subscrive învățaturii evanghelice „LEGE NOUĂ V-AM DAT VOUĂ”.

Ne „cutremurăm” în sensul augustinian al cuvântului, în momentul înșiruirii în spatele cuvântului HAR, a multiplelor sale semnificații: dar, grație divină dată omului, dragoste statornică față de om și Dumnezeu, ajutor spiritual oferit de Dumnezeu Omului, gloria viitoare a credinciosului dar și răsplata acordată ca semn de bunăvoință, favoare deosebită, la care se pot adăuga și cele destinale: talent, vocație.

Răsfoind cu ochii minții și ai sufletului, această enumerare din „lista harurilor”, la o succintă analiză, spunem: toate acestea formează „harul vieții” despre care vorbea Sf. Petru. Mai spunem: dacă din toate acestea, o fărâma de procent ar fi trimisă în noi, ne-am bucura cu adevărat de gloria prezentă și viitoare a creștinului. Și mai îndrăznim să spunem: nu știm dacă este adevărat că „banul la ban trage”, dar credem cu convingere că „harul la har trage”, dovadă textul felicitării care vorbește despre harul expeditorului, dar și a destinatarului.

Trăirea sub har, înseamnă trăirea în iubire. O

iubire în care, precum ne spune „Cântarea Cântărilor” conviețuiesc cei trei factori: cel ce iubește, cel ce este iubit și iubirea. În iubire trebuie să coexiste „EU, TU, EL, EA și ALTUL”, deoarece „Cum v-am iubit eu pe voi și voi să vă iubiți unul pe altul” (Ioan 15:19).

Iubirea despre care se vorbește în felicitare, să fie sfântă (modelul lui Cristos), să fie dreaptă (îndemn și ajutor în fapta cea bună), să fie adevărată (să nu urmărească avantajul propriu).

Spunea Fericitul Episcop Ioan Suciu (Morala Creștină), că există o iubire naturală (când iubim din motive naturale) și o iubire supranaturală, când iubim din motive supranaturale (pentru că este Fiul lui Dumnezeu, este răscumpărat cu sângele Fiului lui Dumnezeu, este mădular al lui Isus).

Este evident, că nu reușim să fim sub har și iubire în aceeași măsură, dar să încercăm să fim conștienți, să simțim cu sufletul că măsura aceasta va genera măsura „bucuriei de a trăi”, despre care amintește această felicitare.

Harul, iubirea, bucuria de a trăi sunt cuprinse în rugăciunile marianiste, adresate în „Înaltul Tău, Mama Noastră ce-ai înveșmântat Soarele” (Paul Claudet).

ZILÉOS SUMMER CAMP - 2023

Luni, 10 iulie, adolescenți și tineri din Oradea, Cluj-Napoca, Blaj și Beclean au răspuns invitației și au venit la Vadu Crișului, județul Bihor, pentru a participa, timp de 4 zile, la a doua ediție a "Ziléos Summer Camp".

După drumurile mai lungi sau mai scurte făcute fie cu trenul, fie cu mașina, participanții și organizatorii au luat prânzul împreună pentru a putea prinde forțe noi. După prânz s-a făcut deschiderea oficială a taberei.

Ultima zi a taberei a fost marcată de o Liturghie celebrată de Preasfințitul Virgil Bercea, în Biserica Greco-Catolică din Vadu Crișului. Au concelebrat pr. Antoniu Chifor, pr. Anton Cioba, pr. Marius Cîmpean și pr. Vasile Țințaș. În predică, Preasfințitul a mărturisit că se bucură să se fie prezent în mijlocul tinerilor și i-a îndemnat pe toți să fie pământ roditor care să aducă rod la vremea potrivită. De asemenea, PS Virgil a mulțumit tinerilor pentru participare, iar echipei "Ziléos România" pentru organizarea acestei tabere.

Iată câteva dintre mărturiile tinerilor:

„Mie mi-a plăcut foarte mult tabăra. Simt că m-am apropiat de Dumnezeu și de prietenii mei. Vă mulțumesc pentru experiență și abia aștept următoarea tabără Ziléos!” (**Maria Rita Cîndea, Beclean**).

„Această tabără m-a ajutat să îl găsesc pe Dumnezeu mai mult și m-a ajutat să mă apropiez de prietenii mei mai mult.” (**Alexia Oprea, Beclean**).

„În această tabără am reușit să-l regăsesc pe Dumnezeu datorită activităților care ne-au fost pregătite. Tabăra a fost împărțită în două părți, partea spirituală și partea de activități. Pe partea spirituală am fost îndrumați de părintele Marius Cîmpean și de părintele Alin Cîndea și de câțiva teologi. Pe partea

de activități i-am avut alături pe Dragoș și Alex cu care am reușit să parcurgem trasee de Via Ferrata și Rafting, care au reprezentat atracția taberei” (**Alex Tohănean, Cluj-Napoca**).

„Tabăra a fost una peste așteptările mele, a fost wow. Pentru mine a fost prima tabără Ziléos și am rămas plăcut surprinsă pentru toate activitățile făcute. Mi-au plăcut workshop-urile foarte mult, la Rafting a fost mega fain, recomand această tabără și chiar aș vrea să mai vin la toate taberele Ziléos. Mă bucur enorm că am putut participa!” (**Cristina Leaha, Beclean**).

„Ziléos Summer Camp 2023 a fost o experiență de neuitat. A însemnat atât posibilitatea de a întâlni persoane noi, cât și de a mă apropia de Dumnezeu. Adorația din biserica greco-catolică din Vadu Crișului a fost, probabil, cel mai înălțător moment, deoarece micul lăcaș de cult se transformase, într-un timp atât de scurt, în ceva mult mai impresionant și grandios decât Bazilica Sfântul Petru din Roma sau decât celebra catedrală La Sagrada Familia. Sporturile extreme, focul de tabără sau simplele discuții ne-au dovedit faptul că nu este obligatoriu să te cunoști cu o persoană de foarte mult timp pentru a o considera un apropiat, un prieten la care nu ai renunța niciodată. Doresc să transmit mii de mulțumiri organizatorilor pentru tot efortul depus și pentru posibilitatea oferită.” (**Bogdan Barta, Blaj**).

„Pentru mine tabăra Ziléos a însemnat prietenie, distracție și cunoaștere. Pe parcursul taberei am reușit să ne formăm și o relație mult mai strânsă cu Dumnezeu și în același timp să îl descoperim mai bine.” (**Ariana Sandor, Cluj-Napoca**).

Universitatea de vară – tineri în mișcare

Universitatea de Vară este deja un eveniment cu tradiție organizat, cu binecuvântarea Preasfințitului Virgil Bercea, de către Biroul Pastoral, așteptat cu nerăbdare de către tinerii din protopopiatele Eparhiei Greco-Catolice de Oradea, la început de vacanță mare, aceștia având în 2023, ca element de noutate, ocazia de a avea alături tineri de naționalitate slovacă, aparținând Bisericii Romano-Catolice. Grație unui proiect derulat prin Secretariatul de Stat pentru Culte, locul de desfășurare a fost Hotelul President din Băile Felix. Aici, tinerii au beneficiat de momente de spiritualitate, de rugăciune, au participat la un simpozion pe teme de credință, având în același timp prilejul de a socializa, bucurându-se din plin și de timp pentru activități recreative, specifice vârstei, dar și locului, în scopul principal de „a-L afla pe Domnul”, cu atât mai mult cu cât „Domnul nu are vacanță, e mereu cu noi și între noi, meritând laudele noastre”.

Inițiatorul acestui proiect, cel care a făcut să fie posibil evenimentul în această conjunctură, în persoana Domnului deputat Adrian Merka, Președinte al Asociației Slovacilor din România, a subliniat că valoarea prieteniei este cea care construiește o mare familie, în ciuda diferențelor existente între oameni. Domnia sa i-a îndemnat pe tineri să nu uite de importanța educației.

Așa cum au subliniat tinerii, mulțumirile se cuvine a fi adresate lui Dumnezeu pentru aceste zile binecuvântate, în care ei s-au simțit foarte bine, absolvind cu brio cursurile, dovadă fiind inclusiv diplomele pe care le-au obținut la final, ca semn al unui timp de har de care să-și aducă aminte cu plăcere, petrecut împreună ca adevărați frați, timp care i-a ajutat prin învățămintele acumulate să fie recunoscători să conștientizeze o dată în plus bucuria de a fi cu toții fii ai lui Dumnezeu.

Mulțumiri tuturor celor implicați, tinerilor, părinților acestora, animatorilor, îndrumătorilor, profesorilor, gazdelor!

Laura OLOGU
Biroul Pastoral

Școala de vară

Cea de-a doua ediție a Școlii de vară, derulată în perioada 26 iunie – 7 iulie 2023, s-a remarcat prin diversitatea tematică a activităților ce și-au propus să atingă cât mai multe obiective necesare formării armonioase a celor peste 150 de participanți jucăuși.

În prima săptămână, copiii s-au bucurat de următoarele activități principale: „Călătorie în lumea tradițiilor populare”, „Satul românesc”, „Vara reCreativă”, „Ziua Dunării – Lumea subacvatică în acvariu virtual”, „Să descoperim Dunărea și Delta Dunării”, „Noi suntem eroii tradiției românești” și „Magia matematicii”.

Principalele activități din cea de-a doua săptămână a Școlii de vară au fost: „Floarea prieteniei – Fiecare este unic, dar împreună formăm un TOT”, „Culorile și înghețata verii”, „Outdoor games”, „Poveștile verii” și „Cinci tehnici de prim ajutor până vine ambulanța”.

Organizați pe ateliere de lucru în timpul acestor activități, copiii au avut ocazia de a-și îmbogăți cultura generală cu noțiuni prețioase din domeniul folclorului, al obiceiurilor și tradițiilor populare, din domeniul literaturii române și universale, al muzicii, al educației plastice, al istoriei, al geografiei, al matematicii, al limbii engleze, al medicinei.

În 29 iunie, zi consacrată Sfinților Apostoli Petru și Pavel, și vineri, 7 iulie, copiii au participat activ la Sfânta Liturghie oficiată de Preasfințitul Virgil, împreună cu un sobor de preoți. „Lăsați copiii să vină la Mine!” a fost

punctul de plecare al prediciei din ultima zi a Școlii de vară. Bucuria și puritatea se găsesc în ochii și în sufletul fiecărui copil; ele sunt darul ceresc primit la naștere, dar ce trebuie prețuit și bine păzit de-a lungul vieții. Cum poate fi păstrat acest dar dacă nu prin apropierea tinerilor de Dumnezeu? Educația spirituală înalță omul, îi oferă sprijin în momentele de cumpănă și îl ajută să își găsească drumul.

Adresăm mulțumiri Episcopiei Greco-Catolice, conducerii Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” și cadrelor didactice implicate în organizarea și bună desfășurare a frumoaselor activități, preoților, animatorilor, voluntarilor și firmei „Trattoria Seminarii”.

Îi suntem recunoscători Domnului pentru că, din strălucirea celor două săptămâni, Școala de vară 2023 a făurit amintiri unice și a sădit în fiecare din noi sentimentul de unitate în diversitate!

Sfințirea crucii dedicată lui Iuliu Maniu

Duminică, 25 iunie 2023, în localitate Bădăcin, a avut loc evenimentul sfințirea Crucii lui Iuliu Maniu din Dealul Bădăcinului și la lansarea volumului „Iuliu Maniu, politică și morală”, activitate organizată sub egida Consiliului Județean Sălaj, de Parohia Greco-Catolică Bădăcin și Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău, în colaborare cu Centrul de Cultură și Artă al județului Sălaj,

După Sfânta Liturghie de la Biserica Greco-Catolică Bădăcin, un grup de preoți în frunte cu părintele protopop greco-catolic de Șimleu Silvaniei, Nicolae Bodea, a sfințit Crucea pe care Iuliu Maniu a ridicat-o în 1933, în Dealul Bădăcinului, acolo unde ilustrul om politic se oprea pentru rugăciune ori de câte ori revenea pe plaiurile natale. Crucea a fost restaurată în 2023 – Anul Maniu, la împlinirea a 150 de ani de la nașterea lui Maniu, respectiv 70 de ani de la tragicul său sfârșit în temnița comunistă de la Sighetu Marmăției.

Un detașament de militari ai Regimentului 69 Artilerie din Șimleu Silvaniei a constituit garda de Onoare. Un grup de pelerini sosiți pe jos din Bocșa lui Simion Bărnuțiu, unchiul lui Iuliu Maniu, a fost întâmpinat și salutat de cei prezenți, numeroși localnici și invitați

După slujba de sfințire au luat cuvântul: părințele Nicolae Bodea, protopopul Șimleului; Dinu Iancu-Sălăjanu, președintele Consiliului Județean Sălaj; Boncidai Csaba, primarul Comunei Pericei și părintele Cristian Borz, parohul Bădăcinului.

După sfințirea Crucii lui Iuliu Maniu, evenimentul a continuat la Casa Memorială, unde a fost lansată cartea „Iuliu Maniu, morală și politică”, autori Cristian Borz și Ana-Maria Borz.

Au luat cuvântul: dr. Corina Bejinariu, manager al Muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău; dr. Ma-

rin Pop, șef secție Muzeografie-muzee locale în cadrul M.J.I.A.Z; Daniel Săuca, manager al Centrului de Cultură și Artă al Județului Sălaj; Cristian Borz și Ana-Maria Borz, autori.

Evenimentul s-a încheiat cu un program artistic realizat de Ansamblul folcloric „Datini”, grup de dansuri, tradiții și obiceiuri al Parohiei „Andrei Mureșanu” din Cluj-Napoca.

Ana BORZ

Silvia PANTIȘ

Isus și apa vie

Isus învăța în templu la sărbătoarea corturilor. Acum vorbea pe față, nu în parabole. Se pare că erau mulți care ascultau, întrucât a ridicat tonul, chiar a strigat, pentru a se face auzit: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura, râuri de apă vie, vor curge din sânul lui”. Aceasta a spus despre Spiritul Sfânt, ce urma să-l primească cei care credeau în El.

Un alt episod în care Isus menționează apa vie, este la întâlnirea Lui cu femeia samariteană la fântâna lui Iacov, când își dezvăluie identitatea „Dacă ai ști darul Lui Dumnezeu și cine este Cel care îți cere apă, l-ai ruga și ți-ar da apă vie”. După un schimb de replici, femeia îl recunoaște pe Isus ca Mântuitor, cere apa vie ca să nu mai înseteze și începe să-l mărturisească. Cuvântul apă folosit, are aici două sensuri, material: potolește setea și simbolic: izvor de Viață și dar al Spiritului Sfânt.

Doamne, și noi suntem însetați de Adevăr, de Cunoaștere, însetați de a primi iubire și a dăruia iubire, însetați de dorința de a nu ne mai fi sete, însetați de apa vie.

La moartea Lui Isus pe Cruce, atunci când soldatul i-a străpuns coasta cu lancea, Isus și-a deschis Inima Trupului Preasfânt, din care a curs sânge și apă. Sfântul Ioan nu a asistat pasiv, nu a constatat doar moartea lui Isus ca și soldatul, ci a contemplat Inima, din care a țâșnit viața și s-a scurs tot sângele, ca semn pentru credința noastră. Apa a curs ca dintr-un izvor, îndeplinindu-și astfel promisiunea de a ne oferi apa vie, celor care credem în El.

Cea mai mare rană a Lui, nu este de fapt la mâini și picioare datorită piroanelor, nu este la umăr produsă de purtarea Crucii, nu e cea a loviturii de lance, ci este rana de iubire. Dincolo de suferință și-a arătat iubirea nemărginită față de oameni.

La Cina cea de Taină, Ioan a avut momentul privilegiat, când și-a rezemat capul de pieptul Lui Isus și a simțit pulsațiile de iubire a celei mai sfinte Inimi, în care Tatăl a pus comori de haruri. El a înțeles atunci că iubirea divină e mai puternică decât cea omenească. Tot la ultima Cină, Mântuitorul nostru a instituit Sfânta Euharistie.

Isus vrea să nădăjduim în El. Viața de credință, înseamnă viață de iubire. Sfintei Margareta Maria, căreia Isus i-a apărut arătându-și Inima, din care țâșneau raze roșii și albe, ce reprezintă sângele și apa, care au curs pentru mântuirea noastră, i-a făcut o serie de dezvăluiri și cereri: „Vreau ca tu să fii unealtă, pentru a atrage inimile la iubirea mea. Inima mea dumnezeiască e atât de pasionată de iubirea pentru oameni și pentru tine mai cu seamă, că neputând potoli într-însa flăcările dragostei sale arzătoare, trebuie să le răspândească prin tine”.

Prin ea într-adevăr, s-a răspândit în lume Novena Divinei Milostiviri și Rozariul îndurării Divine.

Astfel ne vorbește Isus și nouă. Trebuie să spunem zilnic acel rozariu “pentru noi și întreaga lume”. Trebuie să ne deschidem larg inima noastră, care adeseori e

golită de sentimente nobile și să-l primim acolo pe Isus și mai apoi să-l răspândim, ducând o viață de credință, care e temelul vieții spirituale. Să nu-l observăm undeva departe, abia zărit, ci să-l simțim aproape, prin rugăciune, astfel încât să apelăm întotdeauna la El, în momentele de bucurie, dar și în momentele mai puțin plăcute. Se va bucura împreună cu noi. Ne va lua în barca Inimii sale și va potoli furtuna, așa cum a făcut pe Mare, când apostolii s-au speriat și l-au trezit: „Doamne scapă-ne, că pierim”, iar El, certând vântul le-a spus: „De ce vă este teamă, puțin credincioșilor?”. În suferință, când se întunecă totul în jur și ne simțim singuri, Isus ne aduce o rază de lumină. Dacă ne rătăcim, sau cădem, Isus ne găsește și ne salvează. În îndurarea Sa dumnezeiască, Isus protejează sufletele, care l-au costat viața. În slăbiciuni și ispite, în înfrângeri aparente, Isus ne pregătește izbânda.

Marii sfinți aveau o dragoste adâncă și vie față de Isus, o dragoste înaripată. S-o ascultăm pe Sfânta Tereza a Pruncului Isus: „Isus! zicea ea, aș voi să-l iubesc atât de mult!...să-l iubesc așa cum nu a mai fost iubit încă niciodată.”

Isus nu și-a mărginit iubirea atunci când s-a găndit la Cruce și Euharistie. El ne cheamă mereu, cu iubire din Sfântul Tabernacol.

Să nu alergăm la izvoare secătuite care ne mențin sau ne accentuează setea, ci la sursa de apă vie, care ne curățește, ne întărește, ne protejează de valurile vieții.

Dacă ne apropiem cu credință și batem la poarta Tabernacolului, râuri de apă vie vor țâșni din Sfânta Euharistie. Isus va fi darnic cu noi, dar trebuie să avem grijă, că nu o putem stoca, nu o putem păstra doar pentru noi. Dacă nu dăruim apa vie-iubirea și milostenia, dacă ea nu se revărsă în râuri, se poate transforma într-o baltă stătută, fără valoare.

Alin CREȚU

Concepting 2.0: Redefinirea procesului de generare a ideilor

Generarea ideilor poate fi un proces creativ și individual, dar există câteva metode și tehnici care se pot utiliza pentru a stimula gândirea creativă și pentru a genera noi idei. Iată câteva modalități comune de a genera idei:

1. Brainstorming: Începeți prin stabilirea unui obiectiv clar și apoi notați-vă toate ideile care vă vin în minte, fără a le critica sau evalua în primele etape. Cu cât generați mai multe, cu atât sporește șansele să găsiți soluții creative.

2. Mind mapping: Folosiți o foaie de hârtie sau un software specializat pentru a crea un mapaj mental al ideilor proprii. Scrie-ți obiectivul central în mijlocul paginii și apoi adaugați ramuri care reprezintă subiecte și idei asociate. Aceasta vă poate ajuta să faceți conexiuni între diferite concepte, stimulând astfel generarea de principii noi.

3. Metoda „ce-ar fi dacă...?”: Porniți de la o întrebare sau o premisă și încercați să vă gândiți la diferite variante și consecințe. De exemplu, „Ce-ar fi dacă toate mașinile ar funcționa pe energie solară?” sau „Ce-ar fi dacă am putea călători în timp?”. Această abordare vă poate permite să explorați soluții care pot fi interesante.

4. Analogii și transfer de idei: Gândiți-vă la domeniul sau probleme alternative și încercați să găsiți analogii sau transferați ideile dintr-un domeniu în altul. Puteți încerca să extragi principii sau concepte dintr-un domeniu și să le aplicați în alt context. Acest exercițiu poate genera idei neașteptate.

5. Întrerupe-ți rutina: Schimbarea mediului sau a rutinei tale poate contribui la generarea de idei noi. Ieșiți în natură, mergeți la o expoziție, vorbiți cu oameni din domenii diferite sau încercați lucruri noi. Aceste experiențe vă pot oferi noi perspective și vă pot stimula gândirea creativă.

6. Lectură și cercetare: Explorați diferite surse de informații, cum ar fi cărți, articole, bloguri sau documentare, care să acopere domeniile care vă interesează. Aprofundarea cunoștințelor și înțelegerea problemelor vă pot ajuta să găsești soluții diferite.

7. Colaborare și discuții: Discutați cu alți oameni și implicați-i în procesul personal de generare a ideilor. Dezbateți și împărtășiți-le, încurajând creativitatea și sinergia în grup.

În era digitală rapidă și în perpetuă schimbare în care trăim, procesul de generare a ideilor și principiilor avangardiste, precum și capacitățile de captare a atenției au devenit mai importante ca niciodată. Prin aplicarea mesajelor condensate, simbolurilor intense și modalităților de design vizual eficiente, se pot comunica mesaje complexe într-un mod accelerat și captivant.

Concepting 2.0 reprezintă o abordare inovatoare a elaborării de idei care integrează tehnologia, colaborarea și diversitatea într-un proces interactiv și multidisciplinar. Se pornește de la premisa că cele mai valoroase opinii apar atunci când oamenii din domenii diferite cooperează

și își aduc contribuțiile unice respectiv experiențele personale într-un mediu creativ și deschis, folosind instrumentele digitale. Sunt evitate astfel capcanele comune, merul pe cărări bătătorite, pierderea timpului și rigidizarea creativității.

Unele dintre **principiile cheie ale concepting 2.0**, sunt:

1. Colaborarea între oamenii din domenii diferite, cum ar fi designeri, ingineri, specialiști în marketing, psihologi și alți profesioniști relevanți. Prin aducerea acestor experți împreună, se încurajează schimbul de idei și perspectivele multiple, facilitând generarea de concepte inovatoare;

2. Diversitatea participanților: Persoanele cu experiențe și background-uri multiple aduc în discuție idei unice și perspectiva lor personală asupra problemelor. Această varietate sporește creativitatea și posibilitatea de a găsi soluții nemaintâlnite;

3. Iterația rapidă: Acest proces ciclic permite testarea rapidă a ideilor și rafinarea lor, feedback-ul continuu și ajustarea în funcție de rezultatele obținute. Este favorizată inovația și îmbunătățirea permanentă;

4. Tehnologia și instrumente digitale sunt folosite pentru a sprijini procesul de generare a ideilor. De exemplu, platformele de colaborare online, software-urile de prototipare rapidă și simulările virtuale sunt utilizate pentru a facilita interacțiunea și comunicarea între membrii echipei, pentru a vizualiza și a testa urgent conceptele și pentru a identifica rezolvări creative.

Concepting 2.0 aduce numeroase beneficii în modul de generare a soluțiilor noi, o parte dintre acestea fiind:

1. Inovație accelerată: Colaborarea și interacțiunea dintre specialiști din domenii diferite stimulează gândirea creativă și permite identificarea unor soluții neconvenționale;

2. Eficiență sporită: Comunicarea online și accesul la informații sunt facilitate, ceea ce duce la economisirea timpului și resurselor în procesul de concepere;

3. Adaptabilitate la schimbare: Prin experimentarea în timp real a informațiilor și prin autoreglare permanentă, echipa poate identifica și adapta rapid ideile ținând cont de nevoile și cerințele în schimbare;

4. Angajament sporit: Oamenii se simt valorizați pentru contribuțiile lor și se formează relații mai puternice între membrii echipei, ceea ce conduce la un nivel crescut de angajament și productivitate;

5. Rezolvarea mai eficientă a problemelor: Prin colaborarea multidisciplinară și prin abordarea interactivă, echipa poate aduce soluții eficiente și mai adaptate la nevoile și cerințele utilizatorilor.

Concepting 2.0 transformă modul în care gândim și concepem idei pentru a răspunde nevoilor societății actuale, în continuă schimbare. Important este să fim deschiși, curioși și să nu ne restricționăm în procesul de generare a ideilor.

Sărbătoare franciscană la Sânmartin

Duminică, 16 iulie, a.c., biserica universală a sărbătorit-o pe Sfânta Fecioară Maria de pe Muntele Carmel, care a dat scapularul sau veșmântul de har Sfântului Simon Stock în 1251. Cei care îl poartă cu devotament față de Fecioara Maria vor primi harul perseverenței finale. Azi sunt mai multe scapulare, maro, verzi, gri, după ordinul călugăresc care îl poartă, iar ultimul este numit Scapularul Dumnezeului celui Viu.

Astfel, mai multe familii de terțieri franciscani au vrut să evadeze din confortul urban și să participe la Sfânta Liturghie în biserica primitoare din Sânmartin. S-a început cu recitarea rozariului și a unor cântări mariane, iar apoi liturghia a curs firesc pentru că era frumos animată de glasuri tinere și sunete de orgă, datorită fiicelor părintelui paroh Chivari, Tereza și Paula.

În Oradea primii terțieri au fost îndrumați de preoții franciscani conventuali dr. Dominic Niculăeș și Ion Gârleanu, începând din 1933, în Casa din Piața Iosia nr.16, până în 1948. În Misiunile Populare unde erau des invitați, acești preoți au extins numărul terțiarilor în multe parohii mai ales în județele Cluj și Sălaj. Chiar dacă religia greco-catolică a fost interzisă, acești credincioși au păstrat-o vie și datorită carismei franciscane.

Din 1993 frații franciscani au fost chemați din nou în Oradea datorită episcopului Vasile Hossu, iar după terminarea Bisericii și a Conventului, în anul

2003, s-a format și prima fraternitate terțiară din 12 credincioși devotați care au depus profesiunea pe viață după o perioadă de formare de către părintele Cristian Tiba, OFMconv. Salutul franciscan este "PACE ȘI BINE!" iar semnul distinctiv este litera TAU.

Dorim încă o dată frumoasei familii Chivari să rămână model pentru toate familiile din eparhie. Domnul Isus să binecuvânteze familia creștină! Domnul Isus să binecuvânteze familia franciscană! Pace și bine!

Otilia GROZA

Hramul Parohiei Greco-Catolice din Horoatu Crasnei

Duminică, 6 august 2023, la Praznicul "Schimbarea la Față a Mântuitorului nostru Isus Cristos", credincioșii greco-catolici din Horoatu Crasnei, Sălaj, și-au sărbătorit, alături de preotul paroh, hramul bisericii din localitate. La eveniment au participat mai mulți preoți din protopopiatul de Zalău, a fost prezentă Sora Cornelia Mureșan de la Mănăstirea "Sfânta Inimă a lui Isus" din Zalău, care este originară din Horoatu Crasnei, împreună cu un grup de copii și familii tinere din Zalău, precum și copiii de la Casa de tip familial din localitatea Stârciu, Sălaj.

Programul liturgic al sărbătorii a început cu Slujba Utreniei, urmată de Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, iar la finalul liturghiei s-a oficiat o frumoasă rânduială a Binecuvântării Euharistice, la care toți cei prezenți au avut un moment de reculegere și adorație în fața Sfântului Sacrament. Ziua de sărbătoare a continuat după-masă cu Paraclisul Maicii Domnului, apoi o impresionantă procesiune, pe străzile satului, cu Statuia Sfintei Fecioare Maria, purtată pe umeri de tineri, însoțită de copii, de preoți și credincioși, care în timpul procesiunii au cântat cântece mariane și au recitat Rozariul.

Sărbătoarea s-a încheiat seara cu o agapă în curtea parohiei, la care toți cei prezenți au avut ocazia să-și împărtășească emoțiile trăite în timpul programului de

rugăciune și bucuria de a fi părtași la această frumoasă sărbătoare a hramului bisericii noastre.

Pr. Mihai ȘOFINETI

Ziua Mondială a Bunicilor și Vârstnicilor la "Casa Frențiu"

Plecând de la îndemnul Papei Francisc: "tinerilor, care vă pregătiți să plecați la Lisabona sau care veți trăi Ziua Mondială a Tineretului în locurile voastre, aș vrea să vă spun: înainte de a pleca, mergeți să vă vizitați bunicii, faceți o vizită unei persoane în vârstă! Rugăciunea lor vă vor proteja și veți purta binecuvântarea acelei întâlniri în inima voastră. Vă rog, pe voi vârstnici, să însoțiți cu rugăciunile voastre tinerii care urmează să sărbătorească JMJ. Acești tineri sunt răspunsul lui Dumnezeu la cererile voastre, rodul a ceea ce ați semănat, semnul că Dumnezeu nu își abandonează poporul, ci îl întinerește mereu cu imaginația Spiritului Sfânt", în Mesajul pentru cea de-a treia **Zi Mondială a Bunicilor și a Persoanelor Vârstnice** care s-a sărbătorit duminică 23 iulie, a.c., Asociația Caritas Eparhial Oradea a lansat o invitație PSS Virgil Bercea, episcop de Oradea, și tinerilor care vor merge la Ziua Mondială a Tinerilor, la Lisabona, în Portugalia, de a avea un moment de comuniune, prin rugăciune, cântec și voce bună la "Casa Frențiu", alături de seniorii rezidenți.

La ora 17.00, odată sosit PSS Virgil la "Casa Frențiu", însoțit de Eugen Ivuț și alți doi invitați, a salutat și a stat de vorbă cu tinerii prezenți și, apoi, aproape cu fiecare rezident în parte adresându-le, acestora din urmă, un cuvânt de consolare și de speranță.

Programul serii a debutat cu o scurtă prezentare a întâlnirii făcută de părintele Olimpiu Todorean, președintele asociației și, apoi, în mod alternativ, bunicii și tinerii s-au rugat împreună și unii pentru alții.

Mai întâi s-a rostit o decadă din Rozarul de Bucurie, Taina a doua, "Vizita Mariei la Elisabeta". Apoi, bunicii au rostit rugăciunea dăruită pentru această Zi iar tinerii din rugăciunea de la Ziua Mondială a Tinerilor. După fiecare rugăciune, la îndemnul PSS Virgil s-a cântat strofa a doua de la rozar, iar mai apoi refrenul de la cântecul "Fecioara la munte".

În cuvântul său adresat bunicilor rezidenți, PSS Virgil a spus: "Pentru toate bunele și relele din viața noastră trebuie să îi mulțumim înainte de toate lui Dumnezeu. Toți am avut și mai bune și mai puțin bune, dar dumneavoastră aveți acum înțelepciunea vieții. Și cu această înțelepciune a vieții vă regăsiți cu toții împreună în această casă de oaspeți. Și ne spune Mântuitorul că "acolo unde sunt doi sau trei și eu sunt împreună cu ei" și asta înseamnă că Domnul este în fiecare zi cu dumneavoastră și printre dumneavoastră. De aceea eu vă îndemn să îi mulțumim Domnului, să ne bucurăm de zilele pe care le avem, așa cum sunt, mai bune sau mai grele și, în același timp, să ne ajutăm unii pe alții. La intrare mi-au spus două doamne că "ne ajutăm una pe alta". Este extraordinar de frumos când reușim, așa cum suntem, să ne ajutăm unul pe celălalt chiar dacă,

foarte adesea, nu putem să ne ajutăm unul pe celălalt decât cu un zâmbet sau un cuvânt bun. Dar dacă putem să îi spunem celui de lângă noi un cuvânt bun și să-i zâmbim, am făcut cel mai mare și mai frumos lucru. Eu vă doresc tuturor ani buni și binecuvântați de Domnul căci, dacă există un pic de bunătate și binecuvântarea Domnului, putem să mergem înainte. Lăudat să fie Isus Cristos. Vă îmbrățișez pe toți!"

După binecuvântarea finală întâlnirea a continuat cu un moment poetic și muzical. Și pentru că tema de anul acesta a fost „Milostivirea Lui este din generație în generație” (Lc. 1,50) nu puteau să lipsească de la întâlnire cei mai mici.

Astfel, cele mai tinere participante, aduse cu mult drag de doamna Miorița Săteanu – Cetățean de onoare al Municipiului Oradea și însoțite de părinții lor, Roxana Dumitru și Maria Pașca au recitat câte o poezie iar Natalia Mendre ne-a încântat cu glasul ei, interpretând o priceasnă. Din partea tinerilor, Carla Maxim a cântat un cântec religios, iar bunicii au fost reprezentați cu brio de doamna Ileana Mureșan.

La solicitarea expresă a PSS Virgil, toți bunicii au cântat împreună cu el "Ciobănaș cu trei sute de oi", spre bucuria tuturor celor prezenți. După acest cântec, care a făcut să curgă lacrimi din ochii multora, bunicii rezidenți s-au retras la cină, iar tinerii și cei mai mici au servit un sandwich și o înghețată oferite de coordonatoarea centrului, doamna Miruna Moza.

Un moment aparte a fost atunci când copiii din "Ceata lui Pițigoi" au oferit obiecte realizate de ei tinerilor care merg la Lisabona, pentru ca aceștia să le ducă mai departe și să le dea și altor tineri. Gestul a fost însoțit de îndemnul făcut de doamna Miorița Săteanu și anume ca ei să ne reprezinte țara cu onoare și cinste și să vorbească, acolo unde vor merge, despre frumusețile țării noastre.

Mulțumim PSS Virgil, tinerilor care vor merge la Lisabona, copiilor și tuturor celor care au fost prezenți la acest moment de rugăciune, cântec și voce bună în "Casa Frențiu", alături de bunicii rezidenți!

Mihaela CORB, Asistent social practicant

Tabără de vară la Ioaniș

Vacanța de vară a adus multă bucurie pentru copiii claselor I–VIII de la Centrul After School “Sfântul Martin” Ioaniș, astfel că, în perioada 24 -28 iulie a.c., a fost organizată o tabără de vară în compania unui grup de tineri din Italia, grup coordonat de președintele Asociației “Incontro fra i Popoli” - Italia, Leopoldo Rebellato. Pe perioada taberei, copiii alături de tinerii din Italia au împărtășit momente de neuitat prin joc, cântece și drumeție. Atmosfera pe parcursul taberei a fost plină de entuziasm, bucurie, voie bună, prietenie și recunoștință.

Și ce poate fi mai frumos decât recunoștința din privirea copiilor, bucuria din sufletul lor, faptul că s-au legat prietenii și nu în ultimul rând exprimarea dorinței de a se mai organiza astfel de tabere!?

Mulțumim oaspeților noștri din Italia pentru că au poposit la noi și au oferit copiilor de la centrul nostru o experiență inedită!

Corina ANDRAȘ, Coordonator centru

Solidaritatea unește suflete!

În cadrul proiectului “SOLIDAR cu drepturile celor vulnerabili!”, derulat de Confederația Caritas România în parteneriat cu Federația ONG-urilor pentru Servicii Sociale și finanțat prin programul *Active Citizens Fund – Romania*, 30 de copii români și ucraineni au participat, în intervalul 7-11 august a.c., la Tabăra de vară „Nu lăsați războiul să ne fure viitorul!”. Copiii au provenit din centrele diecezane Caritas Iași, București, Satu-Mare, Maramureș și Oradea. Tabăra s-a desfășurat la Podina Resort, în satul Ungureni din Țara Lăpușului, județul Maramureș, un loc ferit de agitația urbană, în care timpul pare că stă în loc și care păstrează autenticitatea satului tradițional românesc. Din partea Asociației Caritas Eparhial Oradea au participat opt copii care au trăit o aventură de neuitat pe meleagurile din nordul țării.

S-a discutat despre vulnerabilități și nevoia de solidarizare cu persoanele vulnerabile: persoanele în vârstă, persoanele cu dizabilități, copiii aflați în nevoie de protecție. Cei mai puternic afectați dintre cei prezenți au vorbit despre tații lor aflați în linia întâi a frontului, despre efectele necruțătoare ale războiului, despre schimbările uriașe la care a trebuit să se adapteze, dar și despre ajutorul fără margini găsit aici, la noi.

Prin activitățile la care copiii au participat în aceste zile au fost consolidate cunoștințele acumulate. S-au realizat colaje și desene cu drepturile la sănătate, educație, familie și dreptul la identitate, pentru ca la final să se concentreze pe dreptul la educație și familie. Copiii au învățat cum se derulează un proces

democratic de alegeri, cu tot ce înseamnă prezentarea candidaților, vot, prezența la urne, validarea și numărarea voturilor. Copiii și-au ales, prin vot democratic, cei șase delegați care-i vor reprezenta în întâlnirea cu Președintele României și Primul Ministru al României, la București. Evenimentul va avea loc la începutul lunii septembrie.

În afara programului de ateliere și activități, a fost serbată o zi de naștere, s-a dansat mult, au avut loc picturi pe față, toate acestea oferind copiilor o bucurie ce nu poate fi descrisă.

Focul de tabără din ultima seară petrecută împreună a amintit celor mici că această experiență are și un sfârșit pe care copiii l-au acceptat greu, mărturisind cu tristețe că “sunt prea puține cinci zile” și că vor păstra legătura cu noii prieteni pe care speră să îi revadă cât mai curând.

Teodora BODA, Asistent social specialist

Pr. Cristian F. SABĂU

PERSOANE, FAPTE, VIETI MEMORABILE ÎN ISTORIA BISERICII GRECO-CATOLICE

Părintele Mangra Gheorghe

Preotul greco-catolic Mangra Gheorghe s-a născut pe 19 octombrie 1911, la Rogoz (jud. Bihor), din părinții Nicolae și Ana. În familia numeroasă au fost nouă frați. Una dintre surorile lui mai mici a devenit călugăriță în Congregația „Notre Dame de Sion”.

Ajutat de Fericitul Valeriu Traian Frențiu, a fost elev la Școala Normală Unită, purtând și el pe braț banderola cu inițialele școlii: SNU. Trăia în Internatul de la Seminar și, neputând să-și achite taxele, recompensa de-a lungul vacanțelor de vară prin muncile în grădina Seminarului.

În timpul perioadei cât era la școlar și succesiv, toată viața, s-a încredințat mereu mijlocirii Sfântul Anton de Padova, față de care era foarte cucernic.

După ce a urmat Școala Normală Unită, la vârsta de 29 de ani, s-a înscris (1940) la Academia Teologică Greco-Catolică de la Oradea; de asemenea, a urmat cursuri la Facultatea de Drept din Cluj, până în anul al III-lea, când a fost exmatriculat din considerente confesionale. În inima lui a existat dorința de a ajunge profesor de Drept...

Înainte de persecuția comunistă începută în 1948, a activat în calitate de administrator la Seminarul Greco-Catolic din Oradea (1940-1948). Aici, a lucrat în perioada în care pr. Coriolan Tămâian era rector, iar spiritual pr. Gavril Stan.

Feluriți evrei își aduc aminte cu recunoștință de el, întrucât i-a salvat de la lagăr, în timpul deportărilor din cel de-al II-lea Război Mondial. Păcălind vigilența gardianului postat chiar în clădire, Pr. Mangra a introdus pe fereastra de la sacristia capelei și a ascuns în Seminar familia Steiner, precum și mai mulți copii, iar 35 de studenți de la Științele Agrare din Budapesta au fost scăpați fiind luați în practică la Grădinile Seminarului.

Seminarul orădean a fost confiscat de comuniști în 1948, iar în anul următor, 1949, au fost sechestrate și grădinile Seminarului, tocmai înainte de perioada în care trebuia cules rodul. Deja mai repede de arestarea episcopilor, Părintele Mangra a fost convocat de mai multe ori pentru anchete la Securitate. Au ajuns să-l cheme la interogatorii o dată la două zile, trebuind să-și petreacă noaptea la Serviciile Secrete, iar a doua zi să meargă la servicii ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

După desființarea instituțiilor confesionale unite, a lucrat ca administrator la o școală pentru persoane cu nevoi speciale, până în anul 1952, când a fost destituit din ordinul Securității.

După aceea, pe răspunderea șefului de la cadre (întrucât era în vizorul Serviciilor Secrete), s-a angajat

tot ca administrator la liceul „Emanuil Gojdu” din Oradea, post pe care l-a ocupat până în 1955.

Nu am găsit în niciuna dintre surse data hirotonirii lui. Oricum, era un preot celibatar (necăsătorit). Însă din faptul că, în închisori, a fost repartizat mereu în celule cu alți preoți, deduc că fusese sfințit deja înainte de închidere.

A fost arestat în 7 februarie 1959 și condamnat sub motivul de „uneltire”. A făcut parte din „lotul Tămâian”, împreună cu Dr. Pr. Coriolan Tămâian (1904-1990, canonic, rector al Academiei Teologice din Oradea, Vicar general), Pr. Eugen Foișor (secretar episcopal), Pr. Teodor Dărăban (preot la Petrani, jud. Bihor și Pișcolt, jud. Satu Mare), Pr. Dumitru Mureșan (paroh la Craidorolt, jud. Satu Mare), Pr. Dr. Virgil Maxim (profesor de teologie la Oradea), Pr. Ioan Tăutu (paroh la Borod, jud. Bihor), precum și unii laici. Unica „vină” a pr. Mangra era cea de a fi semnat petiția începută de episcopul Alexandru Rusu pentru punerea în libertate a Bisericii Greco-Catolice. Pentru această iscălitură, a primit 15 ani de închisoare. A fost transferat pe la diferite penitenciare: Oradea (1959), Jilava (1959), Galați (1959-1960), Periprava (1960), Salcia (1960-1961), Gherla (1961-1964). Însă cel mai greu a fost la închisoarea din Oradea.

Din perioada de temniță își amintește: „Eram doi în pat. Erau celule pentru două persoane, dar noi eram șapte în cameră. Ca să îi fac (loc în pat colegului, pr. Tămâian) totdeauna mă strângeam pe partea de fier” (S. Soica, Clerici ai Eparhiei Greco-Catolice de Oradea în detenție sub regimul comunist din România, Ed. Mega,

(continuare în pag. 17)

Vizita părintelui vicar cu preoții în parohia Cehei-Pustă

Într-o atmosferă de reculegere și de sărbătoare, comunitatea GRECO-CATOLICĂ, din Cehei, a sărbătorit HRAMUL PAROHIEI CEHEI-PUSTĂ-ȘIMLEU II. Au fost momente de har, prin vizita Părintelui Vicar Antoniu Chifor. Parohul acestei parohii, Părintele Adrian Constantin Ardelean l-a primit cu mult drag în mijlocul enoriașilor. Sfânta Liturghie a fost celebrată împreună și cu Părintele Vasile Mircea Ardelean.

Mulțumim tuturor pentru jertfa și credința trăită în mod veritabil. O credință vie înseamnă o credință trăită. Credința vie este credința lui Cristos trăită. Mulțumim Bunului Dumnezeu și Preacuratei Fecioare Maria, pentru această zi, tuturor preoților și tuturor credincioșilor, pentru bucuria de a ne ruga împreună, dar și pentru toată jertfa.

(urmare din pag. 16)

Timișoara 2014, p. 137). „În toate locurile a fost foame mare, totdeauna am dus foame, că dacă aveam ce mânca nu mi-ar fi păsat de nimic, dar fiindcă și foamea era...” (Soica, p. 143).

În închisoare l-a cunoscut și pe Nicolae Steinhardt, evreu erudit, mai apoi devenit creștin și călugăr. Părintele Mangra spera că acesta urma să fie greco-catolic, dar s-a botezat ortodox. Oricum, Steinhardt le relatea celorlalți deținuți conținutul unor cărți, și îi înălța sufletește.

Despre fidelitatea pr. Mangra față de Biserica Unită dă mărturie un răspuns pe care l-a rostit celor care îl ispiteau să scape de greu cu prețul renegării proprii credințe: „Nu mă lepăd de greco-catolicism, pentru că de asta sunt închis, pentru asta rabd și stau mai departe dacă trebuie” (Soica p. 147).

În vara anului 1964 a fost eliberat în urma amnistiei. Până la moartea acestuia din urmă, a fost prieten și apropiat al Pr. Coriolan Tămăian (1904-1990, ordinar al Eparhiei de Oradea [=adică având drept de decizie, asemenea unui episcop], fost rector al Seminarului și canonic), în al cărui apartament a locuit până la sfârșit.

Până la pensionarea din 1978, a fost angajat tot ca administrator la Liceul Pedagogic din Oradea (fosta Școală Normală). Apoi a activat câtă vreme a putut, în domeniul pastoral.

Eu l-am cunoscut de la începutul anilor 1990, în parohia romano-catolică „Sf. Maria”, redeschisă îndeosebi pentru slujbele în limba română pentru greco-catolicii din Oradea. Despre aceasta, chiar Pr. Mangra afirma într-un interviu: „Noi, în 1987, ziceam: «Am deschis pentru românii noștri, pentru ca să aibă în limba lor Liturghie». Am făcut în stilul romano-catolic și am avut foarte mulți la biserică, veneau și se atașau de noi” (Soica, p. 151). Aici, celebra el Liturghia în fiecare după-amiază de luni.

Era un om bun: se deduce atât din ceea ce s-a publicat despre el (spunea despre casele construite pe terenurile grădinilor confiscate ale Seminarului că poate adăposteau oameni săraci; făcea, în închisoare, munci umile în favoarea altora, cât și din aceea că, o dată, și-a luat asupra sa vina altuia, ispășind nevinovat trei zile la „neagra”). Tot de bunătate ținea salvarea evreilor, precum și faptul că le-a găzduit în locuința lui, mai multe luni, pe călugărițele italiene „Misionare ale Pătimirii lui Cristos” și, succesiv, pe PSS Virgil Bercea.

În predici îndemna deseori la iubirea de curăție și la evitarea păcatelor trupului.

Când lumea vorbea despre el, îl denumea familiar „Unchiu’ Mangra”.

Îmi amintesc ultima oară când l-am întâlnit. La începutul anilor 2000, eram student în Italia, iar într-una dintre vacanțe, am fost să-l vizitez. M-a poftit înăuntru doamna Ecaterina, care se îngrijea de dânsul. „Părinte, mă mai cunoașteți? -Nu! -Deci nu vă amintiți de mine?! -Nu! ...Tu ești fiul mai mic al lui Sabău!” Este de nedescris expresia simpatice și isteasă, precum și privirea ochilor albaștri pe care le-a avut în acel moment: deși a încercat să mă păcălească, își amintea de mine cu detalii...

A murit în 25 martie 2002.

Este adevărat ceea ce spunea Bernard de Chartres: că suntem niște pitici care privesc în depărtări întrucât stăm pe umerii unor giganți...

S-au publicat despre el pagini pe care le-am consultat: Cristina L. Pușcaș, *101 chipuri ale suferinței în Bihorul carceral comunist*, Ed. „Ratio et Revelatio”, Oradea 2021, p. 217 -219; Sergiu Soica, *Clerici ai Eparhiei Greco-Catolice de Oradea în detenție sub regimul comunist din România*, Ed. „Mega”, Timișoara 2014, p. 122-159; *Prețul credinței. Preoți greco-catolici înfruntând prigoana comunistă* (interviuri de Auroara Sasu), Ed. „Academia Civică”, 2022

Hirotonisire de Arhimandrit

În Duminica a-X-a după Rusalii, la Catedrala "Sfântul Nicolae", a fost celebrată în cadrul Sfintei Liturghii rânduiala hirotesirii întru arhimandrit a părintelui dr. **Bogdan Vasile Buda** prin punerea mâinilor Preasfințitului Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, având binecuvântarea Cardinalului Carlos Osoro Sierra, Arhiepiscop de Madrid și a Ordinariatului pentru catolicii orientali din Spania.

Părintele Bogdan Vasile este parohul comunității greco-catolice românești din Madrid și Capelan Responsabil cu pastorația sanitară în Spitalul Universitar „La Princesa” din capitală spaniolă.

Părintele este și specializat în Drept (*Drepturile Omului și Bioetica*) la Universitatea UNED, și recent a fost admis ca și conducător/coordonator de doctorat în cadrul Universității Pontificale din Salamanca, secțiunea „Inovație în Științe Sociale”.

Eugen IVUȚ

Hramul Parohiei Domănești

Parohia Greco-Catolică „Adormirea Maicii Domnului” din parohia Domănești (Protopopiatul de Carei) a marcat duminică, 13 august 2023, o dublă sărbătoare: a fost sărbătorit hramul parohiei, anticipat, și totodată a fost inaugurat și sfințit Centrul Cultural din localitatea Domănești.

Sărbătoarea a debutat cu oficierea Sfintei Liturghii în Biserica Greco-Catolică din localitate, oficiată de un sobor de preoți împreună cu protopopul greco-catolic de Carei, pr. Lucian Cociorva, pr. paroh Gheorghe Pop, pr. Paul Pop, pr. Iulian Palas, pr. Suiugan Dorrel, pr. Holhoș Florin, pr. Cristian Vereș, ipodiaconul Cristian Borota. La celebrare a post prezent și pastorul reformat din localitate.

După celebrarea Sfintei Liturghii oficiată în Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, a urmat sfințirea Centrului Cultural din Domănești.

Pr. Protopop Lucian COCIORVA

Hramul Parohiei Băița

Comunitatea greco-catolică din Băița, păstorită de preotul paroh Marcel Ioan Rostas, a sărbătorit hramul bisericii parohiale, duminică 13 august, alături de preoți și enoriași din parohiile din Protopopiatul de Beiuș.

Sfânta Liturghie a fost concelebrată de preoți alături de parohul locului și protopopul de Beiuș, părintele Zima Zorel.

Enoriașii au cântat alături de o reuniune corală ecumenică compusă din Corul „IOAN BUSITIA” Beiuș al Parohiei greco-catolice Beiuș – „Sfintii Trei Ierarhi” și corul Asociației Asociația „Avram Iancu” Beiuș.

Liturghia a fost transmisă „live” pe grupul pastoral BGC Beiuș – Biserica Greco-Catolică Beiuș pentru ca și cei care din binecuvântate pricini nu au putut fi prezenți să fie în comuniune cu enoriașii prezenți.

Pr. Marcel Ioan ROSTAȘ

Mihaela CABA-MADARASI

Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului: hirotonire de preoți

Sanctuarul Eparhial „Maica Domnului” din Oradea a fost pe 15 august a.c. loc sfânt de pelerinaj și devoțiune pentru foarte mulți credincioși greco-catolici, dar nu numai, veniți din țară și străinătate pentru a lua parte la celebrările prilejuite de sărbătoarea „Adormirii Maicii Domnului” din acest an. Pornind în pelerinaj cu statuia Sfintei Fecioare Maria de la Fatima pe străzile orașului Oradea, pe 14 august a.c., pelerinii s-au pregătit de sărbătoare parcurgând Calea Sfintei Cruci și participând la Adorația Euharistică din ziua premergătoare sărbătorii.

Pe 15 august 2023, în solemnitatea Adormirii Maicii Domnului, a fost celebrată Sfânta Liturghie arhierască de PSS Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, în cadrul căreia au fost hirotoniți întru preoție trei diaconi: **Sergiu Bogdan Chiriloaei**, **Javier Orozco de Donesteve** și **Iustin Giusepe Ghiurca**. Alături de păstorul locului, a celebrat împreună un numeros sobor de preoți din Eparhia de Oradea, Eparhia de Maramureș și comunitatea greco-catolică română din Madrid. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de corul Seminarului Teologic Greco-Catolic „Sfinții trei Ierarhi” din Oradea, condus de maestrul prof. dr. Radu Mureșan.

„Ne-am adunat împreună ca să celebrăm Adormirea Maicii Domnului, ridicarea cu trupul și cu suflul la Cer a celei care a fost Maica Domnului, Maica Bisericii și Mama noastră, a tuturor. Ea este un model pentru Biserică și este în același timp un model pentru fiecare dintre noi. (...) Fecioara Maria este un model de **credință**, de **speranță** și de **iubire**. Fecioara Maria a avut o credință desăvârșită, căci a acceptat planul și proiectul Domnului, speranța ei fiind totală în voința Domnului. Toată încrederea și-a pus-o în Domnul. Iar iubirea este rezultatul vieții ei: iubirea Mariei, iubirea Domnului. În același timp, această Doamnă a Cerului și a Pământului, Maica Domnului și Maica noastră a fost Maică Pururea Fecioară. A fost castă și L-a servit în totalitate pe Dumnezeu. A știut să trăiască sărăcia din generozitatea ei față de Domnul, a renunțat la tot și a știut să fie ascultătoare, a ascultat pentru a înde-

plini voința Lui. S-a dăruit total în mâinile Lui. Maica Domnului este model de **umilință**, de **răbdare** și de **milostivire**. Ea și-a recunoscut umilința de creatură în fața Creatorului și nu i-a fost deloc afectată demnitatea sau măreția; a știut să accepte ritmul lui Dumnezeu, a intrat într-o corespondență și concordanță desăvârșită cu Domnul și a știut să fie milostivă față de toți (ne ducem cu gândul la episodul biblic al Nunții din Cana Galileii, unde a fost milostivă și răbdătoare cu Fiul ei, cu nuntașii, cu nunul), a spus, printre altele PSS Virgil.

Sergiu Bogdan Chiriloaei a urmat parcursul formativ în Seminarul Teologic Eparhial din Oradea și la Departamentul Oradea al Facultății de Teologie Greco-Catolică din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca în perioada 2017 – 2021. În prezent urmează cursurile Facultății de Teologie din cadrul Universității Santa Croce din Roma, Italia, specializarea: Teologie morală și, concomitent, din anul 2021, programul de masterat al Departamentului Oradea al Facultății de Teologie Greco-Catolică. Este căsătorit cu Monica Ștefana din septembrie 2022. A fost hirotonit diacon pe 29 ianuarie 2023 de PSS Virgil Bercea, la Seminarul Teologic Greco-Catolic din Oradea.

Javier Orozco de Donesteve, originar din Madrid, Spania, a urmat programul formativ în vederea preoției în Spania și, de când a cunoscut realitatea Bisericii noastre în cadrul Parohiei Botezul Domnului din Madrid, a început să o frecventeze regulat. Apoi a venit în România pentru aprofundarea cunoștințelor teologice, urmând programul de Masterat al Facultății de Teologie Greco-Catolică, Departamentul Oradea și încardinându-se în Eparhia Greco-Catolică de Oradea. Este diacon celibatar, hirotonit la această treaptă de PSS Virgil Bercea, pe 29 ianuarie 2023, la Oradea.

Iustin Giusepe Ghiurca a urmat programul formativ în vederea preoției în cadrul Seminarului Teologic Eparhial din Oradea și la Departamentul Oradea al Facultății de Teologie Greco-Catolică din cadrul Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca în perioada 2013 – 2017. Între anii 2017-2019 a urmat programul de aprofundare a studiilor la Facultatea de Teologie, specializarea Teologie Dogmatică, în cadrul Universității Pontificale Gregoriana din Roma, fiind astfel și alumn al Colegiului Pontifical Pio Romeno din Roma. Din anul 2020 urmează programul de studii al Școlii doctorale a Facultății de Teologie Romano-Catolică, Universitatea din București. Este căsătorit cu Miruna Maria din iulie 2022. A fost hirotonit diacon pe 29 ianuarie 2023 de PSS Virgil Bercea, la Seminarul Teologic Greco-Catolic din Oradea.

Întâlnire a organizatorilor INTC Oradea – 2003 - la douăzeci de ani

Joi, 10 august 2023, în Aula Magna a Seminarului a Seminarului Teologic de la Oradea, s-a desfășurat o întâlnire a celor care, cu douăzeci de ani în urmă, au organizat la Oradea „Întâlnirea Națională a Tineretului Catolic”. La acest eveniment a luat parte și PSS Virgil Bercea, care și pe atunci era episcop în Eparhie, mentor și sprijinitor, precum și gazdă a întregii întâlniri naționale. De asemenea, au participat fizic bună parte a acelora care au coordonat atunci felurite aspecte și au avut răspunderi concrete; întrucât nu se aflau în urbe, unii dintre ei și-au adus salutul și mărturia prin video, prin rețele de socializare.

Evenimentul a început cu proiectarea unor filmări și fotografii de atunci, urmate de mărturiile celor prezenți și de video-saluturi. Toți cei care au participat au afirmat că Întâlnirea Națională organizată în 2003 a fost o experiență cu o profundă încărcătură existențială, având atunci elanul și energia tinereții, dar și probabil lipsa de calcul a acesteia. În vederea realizării acestui demers foarte complex, mai mulți vorbitori au subliniat importanța lucrului împreună și a experiențelor anterioare, în cadrul grupurilor din Biserică. Unii au amintit cum, în virtutea răspunderilor de la mai multele cazări ale tinerilor-oaspeți de prin oraș, nu au avut ocazia să participe și să vadă ceea ce se petrecea la centru, pe scenă. Chiar dacă existaseră înainte luni bune de muncă și de pregătire asiduă, în timpul desfășurării evenimentelor de acum 20 de ani, organizatorii îi mulțumeau în fiecare seară Proniei că se mai săvârșise cu bine o nouă zi, cu toate provocările ei inedite. În ciuda faptului că trecerea anilor a estompat din memorie anumite detalii, faptul de a-și împărtăși propriile amintiri i-a ajutat pe ceilalți să-și amintească de multe care au fost date uitării și vadă pentru întâia dată altele. Oricum, lipsind o întrevvedere imediat după evenimentele din 2003, cea de acum a adunat laolaltă perspective diferite asupra acelorași întâmplări, văzute astăzi la lumina maturității dobândite.

Pr. Cristian F. SABĂU

DEVENIRE

1. *Un picur de rouă sub raza-Ți de soare
E inima mea sub zâmbetul Tău,
Licărire uimită de-a Ta măreție,
Doamne, coboară și în sufletul meu!*

*O lume întreagă cuprind în rotundul
Acestui cristal de apă și Cer,
Pământul mi-e leagăn și eu sunt seninul
Prin care sclipește al Tău Adevăr.
Topește-mă, Doamne, pe Floarea Iubirii;
Eu, soare micuț, voi crește-ntr-o zi!
Cu toată lumina ce-n mine ai clădit-o
Fructul Iubirii-l voi ști pârgui.*

2. *Furtuna de gânduri acum mă cuprinde
De tot ce în juru-mi a fost adunat,
Teama că ceilalți mă vor învinge
Sub vuiet de vrajbă că pot fi călcat.*
3. *Picur de rouă căzut de pe floare,
Șuvoi și bulboană mă rostogolesc
Doar mâna Ta, Doamne, mai poate s-oprească
Furtuna prin care eu pustiesc.*
4. *Raza mea mică să-ți mângâie fața
Ca mulțumire că m-ai creat
Din picur de rouă ce-am fost dimineața
În soare puternic m-ai transformat.*
5. *Ecoul Iubirii să crească în mine
Cum crește și floarea ce eu am hrănit.
Cu glasul-mi puternic să cânt către Tine:
Doamne, sunt lumina ce Tu ți-ai dorit!*

6. *Dorința Ta, Doamne, mi-e mântuirea
Învăță-mă, Tată, ce să-mi doresc
Să nu prigonesc nicicând Puritatea,
Cuvântul iubire să nu-l prigonesc.*

Imul întâlnirii din 2003

Muzica: **Antonia Nica**
Versuri: **Mirela Filimon**

Eugen Ivuț